

Vækst og beskæftigelse gennem Innovationsfonden

INNOVATIONSFONDEN
JANUAR 2015

Innovationsfonden

FORSKNING, TEKNOLOGI & VÆKST I DANMARK

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased by 1.5 million, from 2.5 million in 1980 to 4 million in 1995. The public sector has also become an important employer of women, with 5.5 million women employed in the public sector in 1995, compared with 4.5 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people with disabilities, with 1.5 million people with disabilities employed in the public sector in 1995, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are over 50 years of age. In 1995, 1.5 million people over 50 years of age were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are under 25 years of age. In 1995, 1.5 million people under 25 years of age were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from ethnic minority groups. In 1995, 1.5 million people from ethnic minority groups were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the Irish Republic. In 1995, 1.5 million people from the Irish Republic were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the Scottish Highlands and Islands. In 1995, 1.5 million people from the Scottish Highlands and Islands were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the Welsh Mountains. In 1995, 1.5 million people from the Welsh Mountains were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the Northern Ireland. In 1995, 1.5 million people from the Northern Ireland were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the Republic of Ireland. In 1995, 1.5 million people from the Republic of Ireland were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the Channel Islands. In 1995, 1.5 million people from the Channel Islands were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the Isle of Man. In 1995, 1.5 million people from the Isle of Man were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the Crown Dependencies. In 1995, 1.5 million people from the Crown Dependencies were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the Overseas Territories. In 1995, 1.5 million people from the Overseas Territories were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the United Kingdom. In 1995, 1.5 million people from the United Kingdom were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the European Union. In 1995, 1.5 million people from the European Union were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

The public sector has also become an important employer of people who are from the rest of the world. In 1995, 1.5 million people from the rest of the world were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980. The public sector has also become an important employer of people who are from the United Kingdom. In 1995, 1.5 million people from the United Kingdom were employed in the public sector, compared with 1 million in 1980.

Indhold

1. Indledning	4
2. Danmarks vækstudfordring	5
3. Innovationsfondens rolle	15
4. Bilag – Interventionslogik og effektkæder	20
5. Referencer	26

1. Indledning

Økonomisk vækst er vigtig for Danmark, hvis vi ønsker fortsat at have samme velstandsniveau som vores nabolande og nyde godt af de samme velfærdsydelser. Der er to veje til økonomisk vækst: at øge **beskæftigelsen** og at øge **produktiviteten**. Med andre ord skal flere mennesker i arbejde, eller vi skal arbejde klogere og mere effektivt, så vi skaber mere værdi, når vi arbejder.

Der er gennemført en række reformer med hensigt på at øge den strukturelle beskæftigelse i Danmark, herunder dagpengereformen (2010), konthjælpsreformen (2013) og efterlønsreformen (2011). Sideløbende hermed har den førte skattepolitik, fx skattereformen (2012), desuden styrket tilskyndelsen til at være i arbejde og til at arbejde mere.¹

I de senere år har der også været fokus på også at øge produktiviteten. I 2012 nedsatte regeringen Produktivitetskommissionen, der skulle analysere den danske produktivitetsudvikling og komme med forslag til regeringen, som kunne øge produktivitetsvæksten.

Øget produktivitet betyder grundlæggende, at vi får mere ud af samme indsats. På kort sigt kan øget produktivitet styrke konkurrenceevnen og hjælpe til, at den danske økonomi kommer hurtigere ovenpå efter den økonomiske krise. På længere sigt giver øget produktivitet flere valgmuligheder: vi kan forbruge mere af det, vi gerne vil forbruge, vi kan arbejde mindre uden at forbruge mindre, og vi har mulighed for at øge det offentlige forbrug og forbedre områder, som vi ønsker at forbedre.² Historisk har forøgelsen af den danske produktivitet givet anledning til mere fritid (kortere arbejdsuger) og øget offentlig forbrug og bidraget til at øge ligheden i Danmark³.

Produktiviteten kan øges på flere måder – fx ved at løfte uddannelsesniveauet eller ved at forbedre erhvervsreguleringen. For at få vækst på langt sigt, er der dog kun én vej frem: **innovation**. Innovation er nye produkter, som vi kan sælge i Danmark og i udlandet, og innovation er bedre produktions- og arbejdsprocesser, som understøtter virksomhedernes konkurrencekraft og kan være medvirkende til at effektivisere den offentlige sektor. Traktoren er et godt eksempel på en produktinnovation, der fik stor betydning for samfundet. Traktoren forandrede produktionen i landbruget, hvilket hævede produktiviteten og derved frigav arbejdskraft til andre erhverv. Der skulle nu færre mennesker til at producere den mængde mad, som vi havde brug for.

¹ Kilde: Finansministeriet (2014).

² Kilde: Produktivitetskommissionen (2013A).

³ Kilde: Produktivitetskommissionen (2014).

Innovationsfonden har til formål at understøtte Danmarks økonomiske vækst ved at investere i viden og teknologier. Fonden er med til at sikre, at idéer og viden videreudvikles og kommerialiseres, så det skaber værdi for virksomheder, offentlige institutioner og i sidste ende danskerne. Innovationsfondens projekter kan udspringe fra viden, der kommer fra grundforskning på et universitet eller en god idé hos en iværksætter eller en offentlig ansat, der har behov for støtte til at blive realiseret.

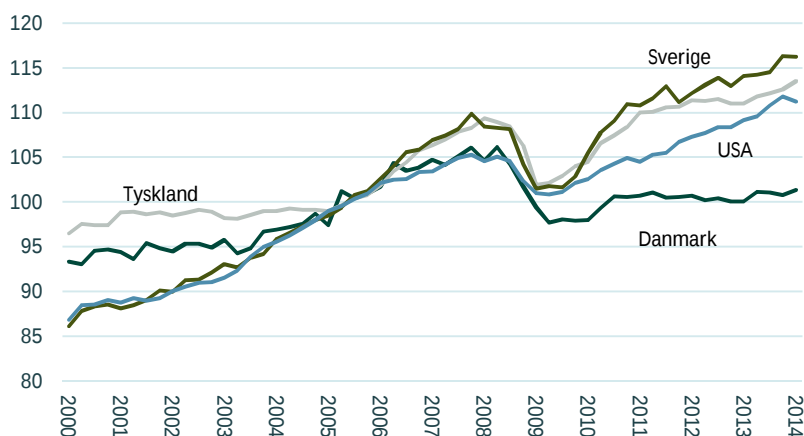
I denne rapport beskrives Danmarks vækstudfordring og Innovationsfondens rolle i at skabe vækst og beskæftigelse.

2. Danmarks vækstudfordring

Danmark blev ligesom resten af verdenen hårdt ramt af den økonomiske krise i 2008, men genopretningen af den danske økonomi halter efter udviklingen i andre lande. Den danske økonomi er fortsat mærket af krisen, og det samlede BNP-niveau ligger stadig under niveauet før krisen. Stagnationen i den danske velstand står i kontrast til udviklingen i bl.a. Sverige, Tyskland og USA, der har haft en mærkbar højere vækst, se figur 2.1.

Figur 2.1

Udvikling i BNP, indeks (2005=100)

Kilde: DAMVAD på baggrund af OECD.stat.

Note: Sæsonkorrigerede kvartalstal, kædede værdier.

Den danske vækstudfordring går imidlertid længere tilbage end krisen i 2008. Danmarks produktivitetsvækst har været relativt lav siden midten af 1990'erne i forhold til de lande, som vi gerne vil sammenligne os med. Det står i kontrast til årene op til midten af 1990'erne.

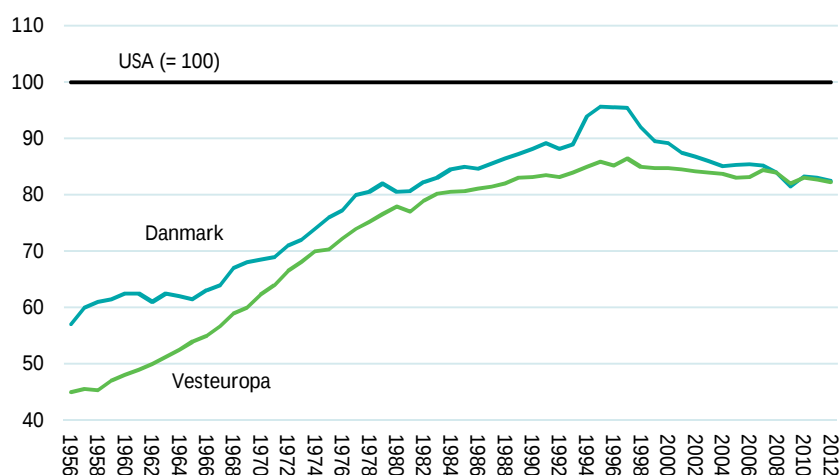
I tiden efter 2. Verdenskrig var produktivetsniveauet væsentligt højere i USA end i Europa. Frem mod midten af 1990'erne steg produktiviteten i Danmark og Vesteuropa forholdsvis hurtigt, og efterslæbet i forhold til USA blev mindre. Det skyldes hovedsagligt, at vi kunne lære af produktionsmetoderne i USA – det er lettere end selv at opfinde nye teknologier.

I midten af 1990'erne var Vesteuropa og ikke mindst Danmark stort set på niveau med USA og skulle derfor omstille sig mod i højere grad selv at udvikle nye produkter og produktionsmetoder. Det er ikke lykkedes i tilstrækkelig grad.

Efter midten af 1990'erne har Danmark oplevet en lavere vækst i produktiviteten sammenlignet med USA, men også i forhold til resten af Vesteuropa halter den danske produktivitetsvækst bagefter. Dette illustreres i figur 2.2, hvor produktivetsniveauet i Danmark og Vesteuropa er benchmarket i forhold til produktiviteten i USA. Fra 1995 til 2012 lå den årlige produktivitetsvækst i Danmark på 0,9 pct., mens den var 1,9 pct. i USA.

Figur 2.2

Timeproduktivitet ift. USA

Kilde: Produktivitetskommissionen (2014).

Note: Timeproduktiviteten er et mål for værdiskabelsen pr. arbejdstime. Vesteuropa dækker over BEL, DNK, FIN, FRA, GRC, NLD, IRL, ITA, NOR, POR, CHE, ESP, UK, DEU og AUT.

Der er stor forskel på produktivetsniveauerne i de forskellige brancher, og det har stor betydning for deres bidrag til Danmarks økonomi målt i BNP. Overordnet set har de indenlandsk konkurrerende serviceerhverv en relativt lav produktivitet, mens de internationalt konkurrerende erhverv i Danmark har en relativt høj produktivitet.⁴

Det er der forskellige grunde til. En af grundene kan være, at markedsforholdene for de indenlandsk konkurrerende erhverv ikke tilskynder virksomhederne til at effektivisere og være innovative. Internationalt konkurrerende erhverv er derimod tvunget til at forny sig og effektivisere, hvis de skal klare sig i konkurrencen med udenlandske virksomheder. En anden grund er, at mulighederne for teknologisk udvikling er større i nogle erhverv end i andre erhverv. Øget brug af maskiner har eksempelvis medført store effektivitetsgevinster i industrien.

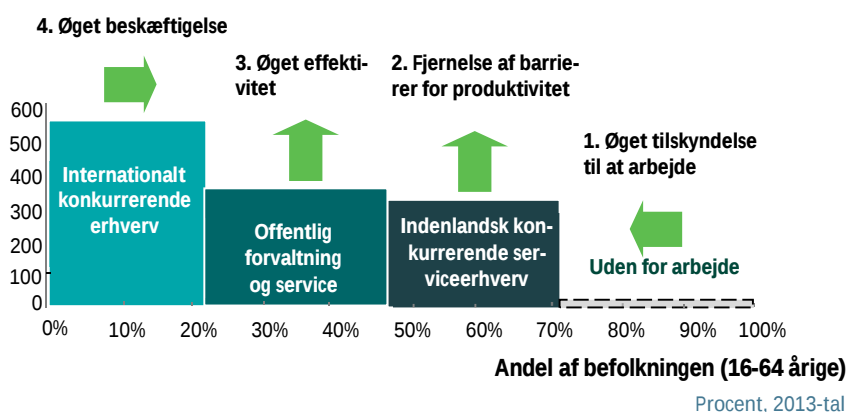
⁴Internationalt konkurrerende serviceerhverv er her defineret ved, at de enten har en eksportandel over 25 pct., eller mindst 25 pct. af virksomhederne er udenlandsk ejede (målt på værditilvæksten). Industrien er defineret som internationalt konkurrerende. Se også Produktivitetskommissionen (2013B).

Den danske produktivitet og værdiskabelse kan øges på forskellige måder, og i figur 2.3 illustreres fire mulige scenarier:

1. Tilskynde flere ledige til at komme i beskæftigelse
2. Fjerne barrierer for produktivitetsvækst inden for de indenlandske konkurrerende erhverv
3. Øge effektiviteten inden for offentlig forvaltning og service⁵
4. Øge beskæftigelsen inden for de internationalt konkurrerende erhverv

Figur 2.3

Innovationsfonden skal adressere forskellige udfordringer

Kilde: McKinsey&Co, opdateret til 2013 talgrundlag af Damvad på baggrund af Danmarks Statistik.

Note: Internationalt konkurrerende erhverv dækker over primære erhverv, industri, forsyning, bygge- og anlæg, information og kommunikation, finansiering og forsikring mv. Indenlandsk konkurrerende serviceerhverv dækker over handel, transport, hotel og restauration, ejendomshandel og udlejning, vidensservice, anden service. Principielt kan man ikke opgøre produktiviteten for en ledig, da de hverken har et (registreret) arbejdsinput eller -output. Statistisk set skaber ledige ikke et bidrag til BNP.

Potentialet ved at styrke produktiviteten er stor. Hvis den offentlige sektor og de indenlandske konkurrerende erhverv havde samme produktivitet, som de internationalt konkurrerende erhverv, ville BNP være 50 pct. eller 715 mia. kr. højere. Det understreger vigtigheden af en høj produktivitet og vækst, selvom det er et hypotetisk eksempel, og der er flere årsager til, at det formentlig ikke er muligt at opnå samme produktivetsniveau i de forskellige erhverv.

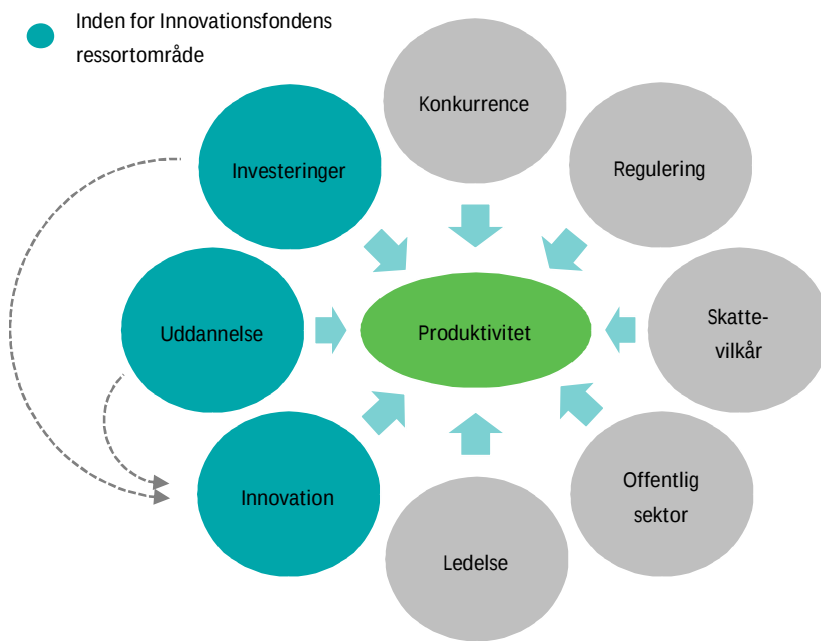
Produktivitet er resultatet af et komplekst sammenspil mellem en lang række faktorer. I figur 2.4 er en række af de faktorer, som har stor betydning for produktiviteten, illustreret. Hver især har disse faktorer betydning for produktivetsniveauet, men de påvirker også hinanden. Investeringer i forskning og udvikling eller højere uddannelsesniveau i virksomhederne hænger fx tæt sammen med øget innovationsniveau (og omvendt).

⁵ Der er stor usikkerhed forbundet med måling af produktiviteten i den offentlige forvaltning og service, da ofte ikke er en markedsfølsom fastsat pris, se Produktivitetskommissionen (2014).

En række studier bekræfter, at årsagen til den lave produktivitetsvækst ikke skyldes et manglende bidrag fra en eller enkelte af disse faktorer.⁶ Hvis produktiviteten i Danmark skal øges, skal alle disse faktorer stimuleres på bedst mulig vis.

Figur 2.4

Produktiviteten afhænger af flere faktorer

Kilde: DAMVAD og Vedel Consulting.

Innovationsfonden arbejder målrettet på at øge produktivitetsvæksten ved særligt at støtte og styrke tilskyndelsen til flere investeringer i forskning og udvikling, højere uddannelse og mere innovation i erhvervslivet.

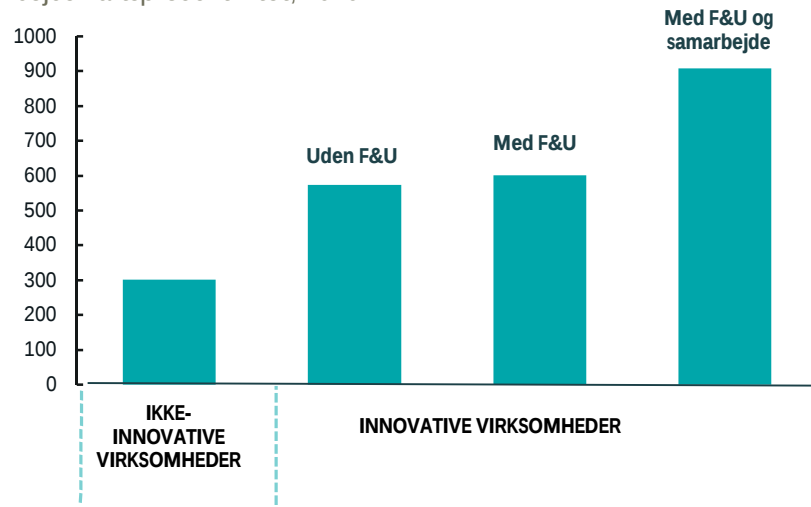
Innovationsfonden skal bl.a. hjælpe til at understøtte forskningen, så den bidrager til øget vækst. Dette kan ske ved at tilbyde økonomisk støtte til at kommercialisere produkter eller produktionsmetoder og arbejdsprocesser, der udspringer af et samarbejde mellem forskningsinstitutioner, virksomheder og offentlige institutioner, så det kan introduceres succesfuldt på markedet.

Innovation og produktivitet

Innovative virksomheder, der fx har udviklet nye produkter eller produktionsmetoder (nye teknologier mv.), er generelt mere produktive end ikke-innovative virksomheder. Det gælder særligt for dem, der har forsknings- og udviklingsaktiviteter og samarbejder med universiteter og andre forskningsinstitutioner, se figur 2.5.

⁶ Se fx Produktivitetskommissionens (2014).

Figur 2.5
Arbejdskraftsproduktivitet, 2010

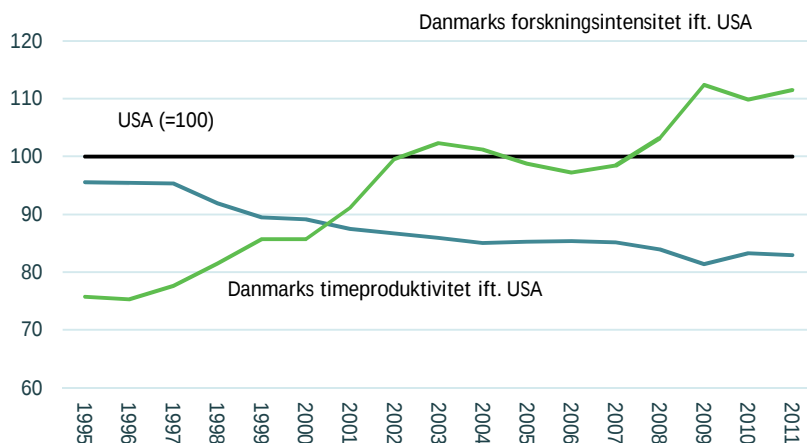
Kilde: Forsknings- og Innovationsstyrelsen (2013).

Note: Værditilvækst pr. fuldtidsbeskæftiget, 1.000 kr. En innovativ virksomhed har som minimum implementeret eller har forsøgt på at implementere nye produkter, processer, marketingsmetoder og/eller organisationsformer. Se Oslo Manualen (3.udg. 2005) og Community Innovation Survey (2008).

På makroniveau er det sværere at vise, at innovationsaktiviteter som forskning og udvikling øger produktiviteten. Danmark har siden midten af 1990'erne øget forskningsintensiteten væsentligt og ligger nu højere end i USA. På trods af dette har den danske produktivitet haltet efter, se figur 2.6. Store investeringer i forskning og udvikling er således ikke ensbetydende med økonomisk vækst. Der er formentlig flere forklaringer til dette, herunder at produktiviteten, som nævnt, påvirkes af mange andre faktorer end forsknings- og udviklingsinvesteringerne, se ovenfor. I empiriske studier er det derfor vanskeligt at isolere effekten af forsknings- og udviklingsinvesteringer.

Figur 2.6

Timeproduktivitet og forskningsintensitet

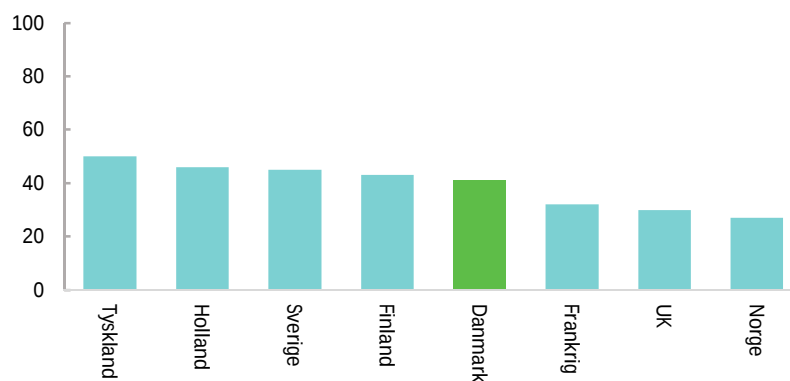
Kilde: DAMVAD på baggrund af Produktivitetskommissionen (2014) og OECD.stat.

Note: Timeproduktivitet er et mål for værdiskabelse per arbejdstime. Forskningsintensitet defineres som privat og offentlig F&U i pct. af BNP.

I Danmark er andelen af innovative virksomheder nogenlunde på niveau med de lande, som vi normalt sammenligner os med, se figur 2.7. Omkring 40 pct. af de danske virksomheder er innovative, dvs. at de, inden for en treårig periode, har introduceret et nyt produkt, ny produktionsmetode, organisationsform eller markedsføringsform.

Figur 2.7

Andel produkt- og/eller procesinnovative virksomheder, 2008-2010

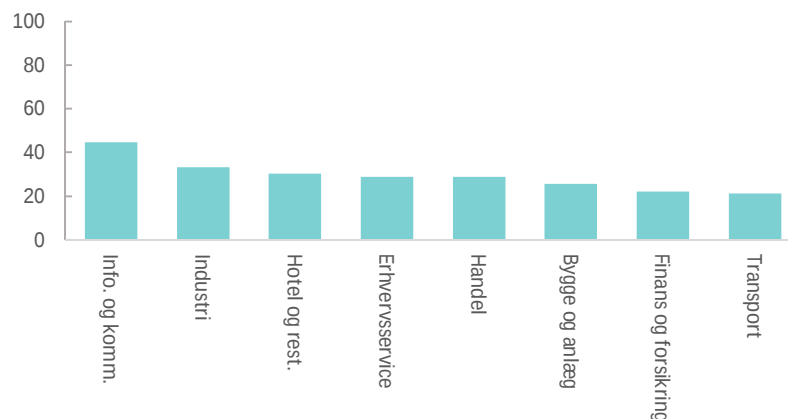
Kilde: DAMVAD på baggrund af Eurostat.

Note: %-andel af alle virksomheder med mindst 10 ansatte. Niveaulet for Tyskland er behæftet med en vis usikkerhed, da svarprocenten blandt tyske virksomheder er meget lav.

På tværs af brancherne er der betydelig forskel i andelen af innovative virksomheder. Særligt inden for branchen *Information og kommunikation* er mange virksomheder innovative, mens der er forholdsvis få inden for indenlandsk konkurrerende erhverv som *Bygge og anlæg*, *Finans og forsikring* og *Transport*, se figur 2.8.

Figur 2.8

Andel produkt- og/eller procesinnovative virksomheder i danske brancher, 2008-2010

Kilde: DAMVAD på baggrund af Danmarks Statistik.

Note: %-andel af alle virksomheder med mindst 2 ansatte, 2008-2010. Bemærk, at figur 2.7 og 2.8 ikke er direkte sammenlignelige, da den internationale statistik ikke medregner virksomheder med under 10 ansatte.

Innovation kan udspringe mange steder fra. Ofte ser man, at de mest gennemgribende innovationer kommer fra nye virksomheder, der med nye produkter udkonkurrerer de eksisterende virksomheder. Det er derfor vigtigt, at erhvervslivets rammevilkår understøtter iværksætteri.

Sammenlignet med andre lande har Danmark mange iværksættere i forhold til antallet af aktive virksomheder i Danmark, se figur 2.9.

Figur 2.9

Andel nye virksomheder, 2010

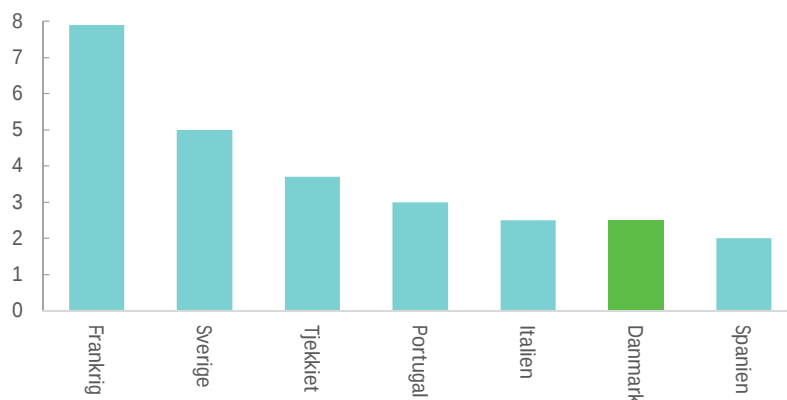
Kilde: Produktivitetskommissionen (2013C) på baggrund af Eurostat og US Census Bureau.

Note: %-andel af alle aktive virksomheder.

Disse iværksættervirksomheder opnår dog sjældent skala til at blive succesfulde vækstvirksomheder. I Danmark har omtrent 2,5 pct. af virksomhederne over en treårig periode haft så høj vækst, at de betegnes som vækstvirksomheder. I Sverige gælder det for ca. 5 pct. af virksomhederne, se figur 2.10. Det tyder på, at de danske iværksættere mangler redskaber eller ressourcer til at investere i vigtig viden og højtuddannede medarbejdere samt til at realisere deres idéer.

Figur 2.10

Andel vækstvirksomheder, 2010

Kilde: Produktivitetskommissionen (2013C) på baggrund af Eurostat og Danmarks Statistik.

Note: %-andel af alle aktive virksomheder. Vækstvirksomheder defineres som en virksomhed, der har haft en gennemsnitlig årlig vækst i antal ansatte eller omsætning på mere end 20 pct. målt over en treårig periode.

At der er potentiale for at øge antallet af vækstvirksomheder i Danmark understreges af, at størstedelen af de store virksomheder i Danmark er forholdsvis gamle og veletablerede virksomheder. I Californien er 39 af de største 100 virksomheder under 30 år gamle – i Danmark er det 3 (i 2009).⁷

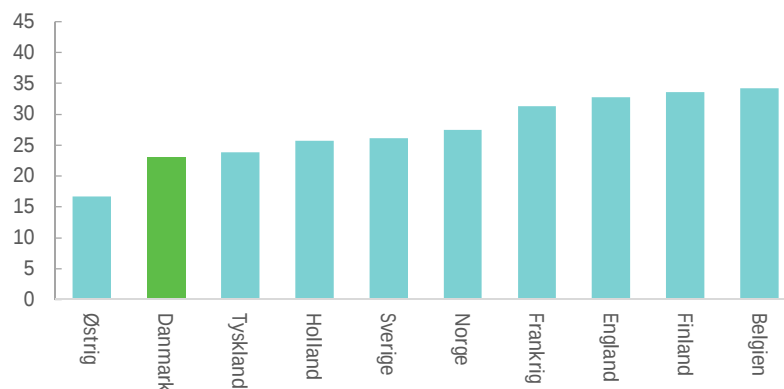
Uddannelsesniveauet i Danmark

En af de vigtigste forudsætninger for innovation – formentlig den vigtigste – er medarbejdere med de rette kompetencer. Det er derfor vigtigt, at danske virksomheder har adgang til veluddannede medarbejdere. Uddannelsesniveauet i erhvervslivet er imidlertid forholdsvis lavt i Danmark. Omtrent 20 pct. af medarbejderne i den private sektor i Danmark har en videregående uddannelse, mens det i Sverige er 25 pct. og knap 35 pct. i Belgien, se figur 2.11.

⁷ Se Erhvervs- og Byggestyrelsen (2009).

Figur 2.11

Andel medarbejdere med videregående uddannelse i den private sektor

Kilde: Erhvervs- og Vækstministeriet (2013) og Produktivitetskommissionen (2013C).

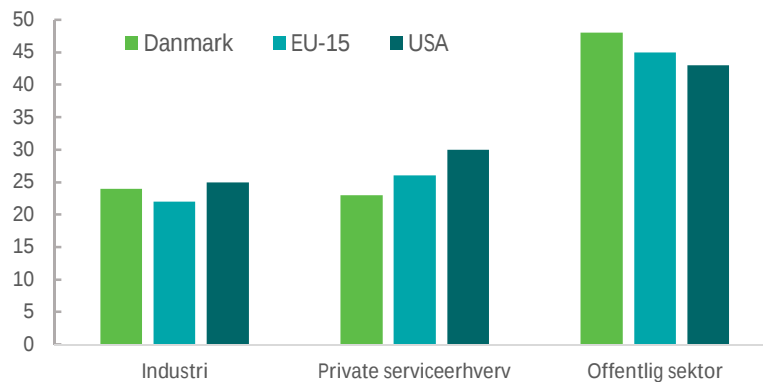
Note: %-andel af beskæftigede den private sektor, 2012. Videregående uddannelser dækker over erhvervsakademisk-, professionsbachelor- og kandidatuddannelser.

En af årsagerne til denne forskel er, at den offentlige sektor i Danmark beskæftiger mange med en videregående uddannelse. Dette er illustreret i figur 2.12, hvor andelen af medarbejdere med en videregående uddannelse er underrepræsenteret i de private serviceerhverv, sammenlignet med EU-15-landene og USA, men overrepræsenteret i den offentlige sektor. Det høje uddannelsesniveau i den offentlige sektor i Danmark afspejler en politisk prioritering om at have offentlig service af høj kvalitet. Denne prioritering kan medføre omkostninger for den private sektor, hvis det forringer adgangen til højtuddannet arbejdskraft. Det lave uddannelsesniveau i den private sektor tyder på, at uddannelsessystemet ikke har udstyret dimittenderne med kompetencer, der understøtter en høj produktivitet for de private serviceerhverv.⁸

⁸ Se Produktivitetskommissionen (2013C).

Figur 2.12.

Andel beskæftigede med videregående uddannelse per erhverv

Kilde: Erhvervs- og Vækstministeriet (2013) og Produktivitetskommissionen (2013C).

Note: %-andel af med beskæftigede med videregående uddannelser, 2010. Videregående uddannelser dækker over erhvervsakademi-, professionsbachelor- og kandidatuddannelser.

Danmark er fortsat blandt de mest velstående lande i verdenen, men den danske vækst er stagneret i forhold til andre lande. Hvis vi fortsat skal være blandt de lande i verden med højest levestandard og et højt niveau af offentlige velfærdsydelser, skal vi øge væksten ved bredt at understøtte og forbedre de faktorer, der påvirker produktiviteten. Det kræver en målrettet indsats fra flere sider, herunder både universiteter, virksomheder og offentlige institutioner.

Innovationsfonden er en del af regeringens bestræbelser på at styrke produktivitetsvæksten via øget innovation. Det gør fonden ved at støtte og styrke tilskyndelsen til at investere i forskning og udvikling.

3. Innovationsfondens rolle

Danmark skal blive bedre til at konkurrere på innovation, udnytte sine særlige styrker og potentialer samt skabe en ny kultur for samarbejde mellem den offentlige sektor og private virksomheder. Dette inkluderer også udvikling af nye løsninger på globale samfundsmæssige udfordringer, der samtidig understøtter vækst og ny beskæftigelse i Danmark. På den baggrund præsenterede regeringen i 2012 en innovationsstrategi for Danmark med tre fokusområder⁹:

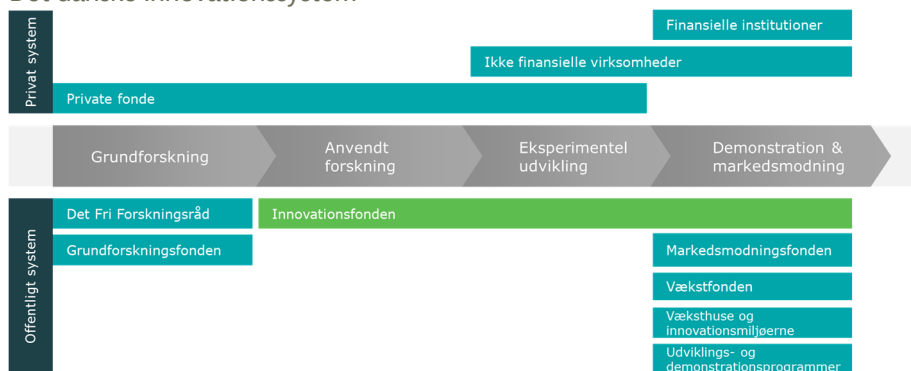
1. Samfundsudfordringer skal drive innovation
2. Mere viden skal omsættes til værdi
3. Uddannelser skal øge innovationskapaciteten

Det forudsætter, at der er et velfungerende innovationssystem. Det danske innovationssystem består af en række offentlige og private fonde, råd og programmer mv., der har til formål at skabe bedre rammer for innovation og dermed støtte vækst og beskæftigelse i Danmark. Hertil kommer en række private virksomheder og finansielle institutioner, der beskæftiger sig med innovation.

Figur 3.1 viser opbygningen af innovationssystemet, og hvorledes de enkelte fonde, råd og programmer mv. dækker aktiviteter fra grundforskning på universiteter og andre vidensinstitutioner til demonstration og markedsmodning af færdige produkter til markedet.

Figur 3.1

Det danske innovationssystem

⁹ Se Regeringen (2012)

Som led i regeringens innovationsstrategi blev Innovationsfonden oprettet i 2014 ved en sammenlægning af Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation. Innovationsfondens primære opgave er, at omsætte samfundsudfordringer og innovationsbehov til konkrete projekter, partnerskaber og løsninger, der i sidste ende bidrager til vækst og beskæftigelse i Danmark. Alene i 2015 har fonden et budget på knap 1,6 mia. kr. hertil. I boks 2.1 opsummeres fondens overordnede mission, vision og målsætninger.

Boks 3.1.

Innovationsfondens mission, vision og målsætninger

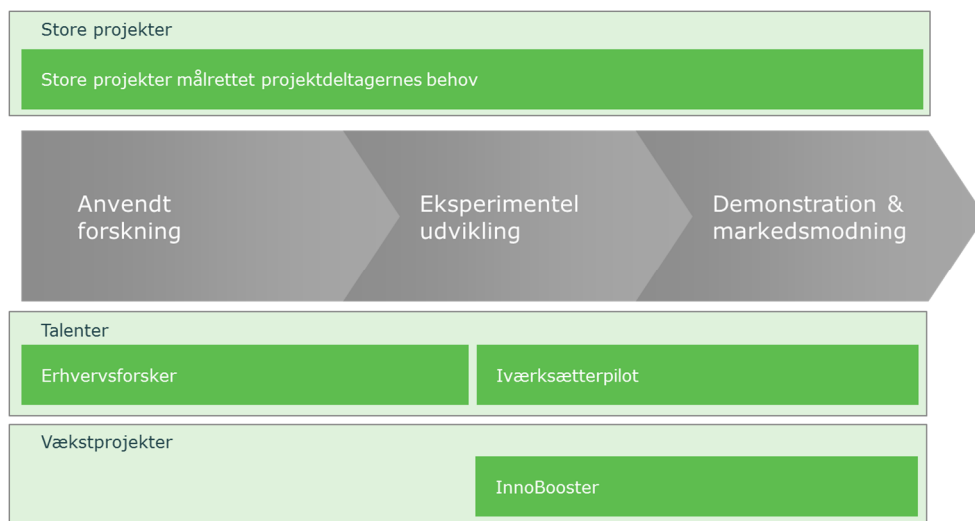
Mission:	Innovationsfonden investerer i at opdyrke og omsætte ideer, viden og teknologi til værdi for Danmark
Vision:	Entreprenørskab, samarbejde og internationalt udsyn trives, så ideer, viden og teknologier omsættes til levedygtige virksomheder og innovative løsninger til gavn for samfundet
Målsætninger:	Vækst og beskæftigelse Løsning af centrale samfundsudfordringer Målsætningerne nås gennem: • Innovation og teknologiudvikling • Samarbejde på tværs • At entreprenørskab trives • Fremragende forskning • Et stærkt internationalt udsyn

Innovationsfonden dækker bredt i innovationssystemet fra (anvendt) forskning og (eksperimentel) udvikling til (endelig) demonstration og markedsmodning, se figur 3.2. Fonden har derfor mulighed for at følge et projekt hele vejen fra idé til marked. Det betyder, at fonden både investerer i projekter, der udspringer af tidlig forskning, men også i projekter, hvor der skal lanceres et nyt produkt eller en ny proces.

Projektansøgere har tre indgange til innovationsfonden (Store projekter, Vækstprojekter og Talenter), der afspejler projektansøgernes forskellige behov innovationssystemet, se figur 3.2.

Figur 3.2

Innovationsfondens indgange og investeringstyper

Under de tre indgange har Innovationsfonden fire forskellige investeringstyper, der er designet til at håndtere fire formulerede vækstudfordringer, som Danmark står overfor:¹⁰

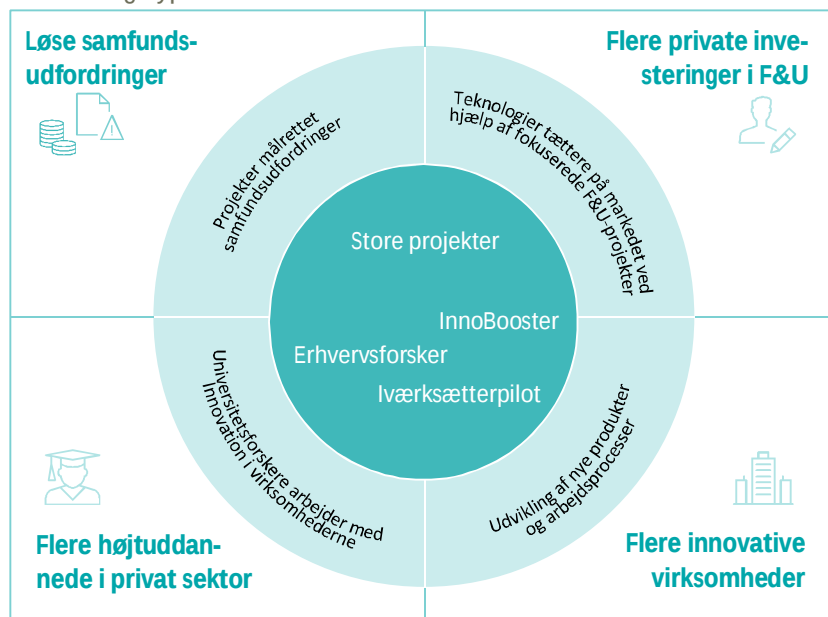
1. Øge andelen af innovative virksomheder
2. Øge andelen af private virksomheders investeringer i forskning og udvikling
3. Øge andelen af højtuddannede medarbejdere i virksomheder
4. Understøtte løsninger på konkrete samfundsudfordringer

Figur 3.3 illustrerer, hvordan de fire investeringstyper er målrettet de fire vækstudfordringer, som Danmark står overfor. Investeringstypen *Iværksætterpilot* vil fx særligt øge andelen af innovative virksomheder i Danmark ved at støtte nyuddannede kandidater med deres iværksætteridéer. Disse projekter forudsætter privat medfinansiering, dvs. investeringer i udvikling, og evt. sparring. Projekterne vil formentlig ikke blive gennemført, eller kun blive gennemført i mindre udstrækning, hvis fonden ikke støtter projekterne.

¹⁰ Se Lov om Danmarks Innovationsfond.

Figur 3.3

Investeringstypernes hovedfokus

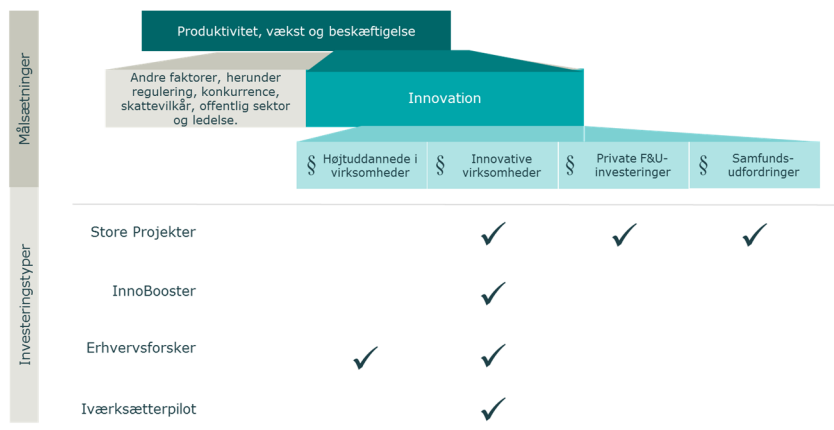
Iværksætterpilot er målrettet dimittender med en videregående uddannelse. Selvom hovedfokus ved *Iværksætterpilot* er at øge udviklingen af nye produkter og arbejdsprocesser, vil investeringstypen derfor på sigt også understøtte, at flere med en videregående uddannelse arbejder i den private sektor.

Tilsvarende har de øvrige investeringstyper hvert deres hovedfokus, se figur 3.4. Figur 3.4 illustrerer også, hvorledes Innovationsfondens investeringstyper på sigt vil skabe produktivitet, vækst og beskæftigelse.

Innovationsfondens fire investeringstyper ventes at afhjælpe de førnævnte fire vækstudfordringer og derigennem styrke innovationen samlet set i Danmark. Konkret er målet, at der kommer flere innovative virksomheder, og at selve innovationerne skaber mere værdi, når de understøttes af et højt uddannelsesniveau og private forsknings- og udviklingsinvesteringer.

Figur 3.4

Link mellem investeringstyperne og vækstudfordringerne

Figur 4.1 i bilaget viser den tankegang, også kaldet interventionslogik, der ligger bag etableringen af Innovationsfonden. På politisk niveau er der en forståelse af, at Danmarks vækst er stagneret, og at den kan øges via målrettede investeringer i forskning og innovation. Til det formål er Innovationsfonden etableret med de ovenfor nævnte målsætninger. For at opfylde disse målsætninger har Innovationsfonden etableret fire investeringstyper, der får input fra fondens investeringer og projektopfølgning og -service samt virksomheders og forskningsinstitutioners egen medfinansiering. Dette forventes at give et væsentligt bidrag til produktivitetsvæksten og beskæftigelsen.

Derudover kan fondens projekter forventes at have en række afledte effekter, som på sigt kan give et yderligere bidrag til væksten og beskæftigelsen i Danmark. Forskningen kan fx give ny og uventet viden, som afføder nye projekter, ligesom nye netværk vil styrke vidensoverførsel fra universiteter og andre vidensinstitutioner til erhvervslivet. Interventionslogik er et effektivt værktøj til at styrke forståelsen af, hvordan Innovationsfonden forventes at indfri sine målsætninger.

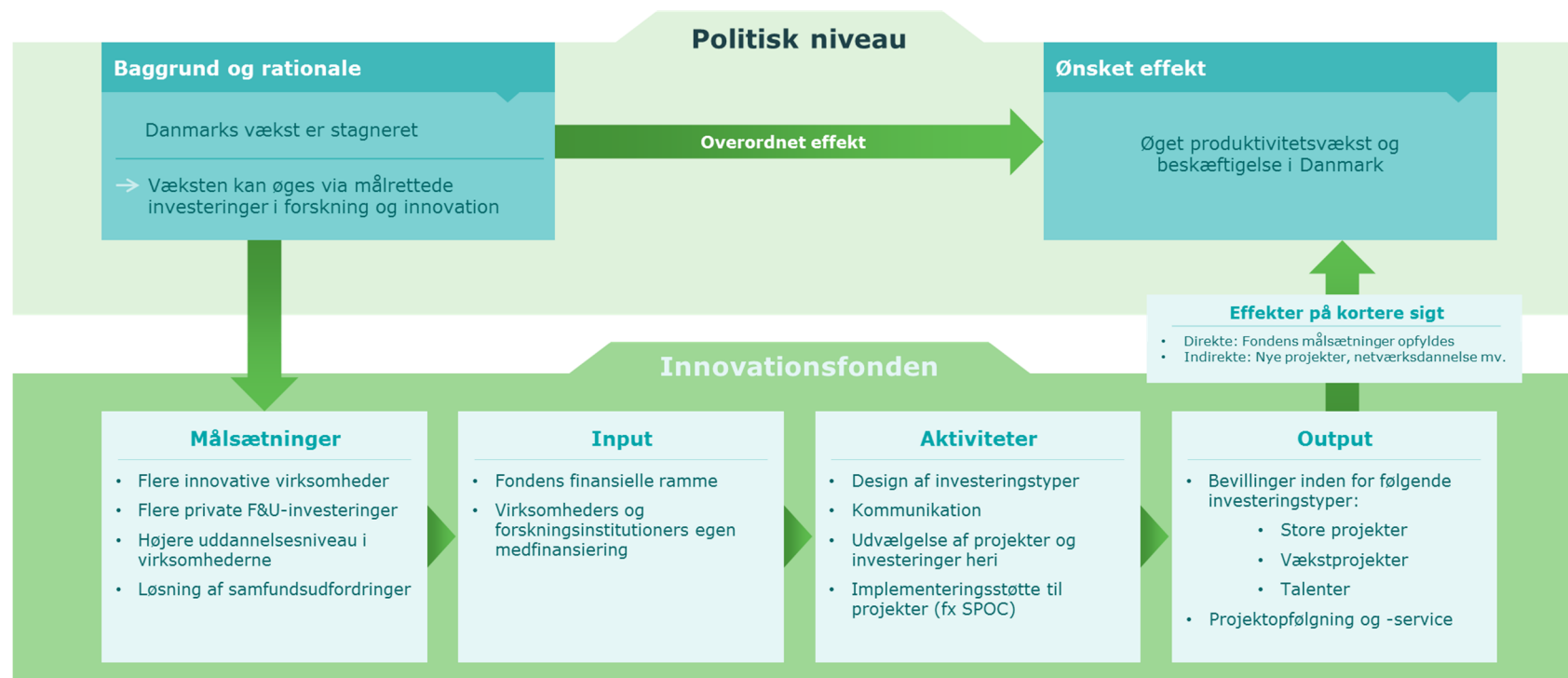
For at demonstrere hvordan Innovationsfonden investeringstyper bidrager til indfrielsen af Innovationsfondens mål, præsenteres i bilagsfigurerne 4.2-4.5 forenkledede effektkæder for de fire investeringstyper baseret på en række tænkte eksempler. Effektkæderne tydeliggør, hvilke udfordringer investeringstyperne er rettet imod (projektdeltagernes udfordringer), hvorledes Innovationsfondens investeringstyper kan støtte projektet, hvilken effekt de har for projektdeltagerne og til sidst den forventede samfundsmæssige effekt af investeringstyperne

4. Bilag – Interventionslogik og effektkæder

De følgende figurer viser for det første den interventionslogik, der ligger bag etableringen af Innovationsfonden, og hvorledes fondens aktiviteter grundlæggende forventes at bidrage til at løse Danmarks vækstudfordring, se figur 4.1. Dernæst præsenteres en række eksempler på, hvordan Innovationsfonden kan hjælpe projektdeltagerne, dvs. virksomheder og offentlige institutioner, med at overkomme udfordringer og via forskning, udvikling og innovation skabe værdi for projektdeltagerne og resten af samfundet, se figur 4.2-4.5.

Figur 4.1

Link mellem investeringstyperne og vækstudfordringerne

Figur 4.2

Investeringstypernes effekter: Store projekter

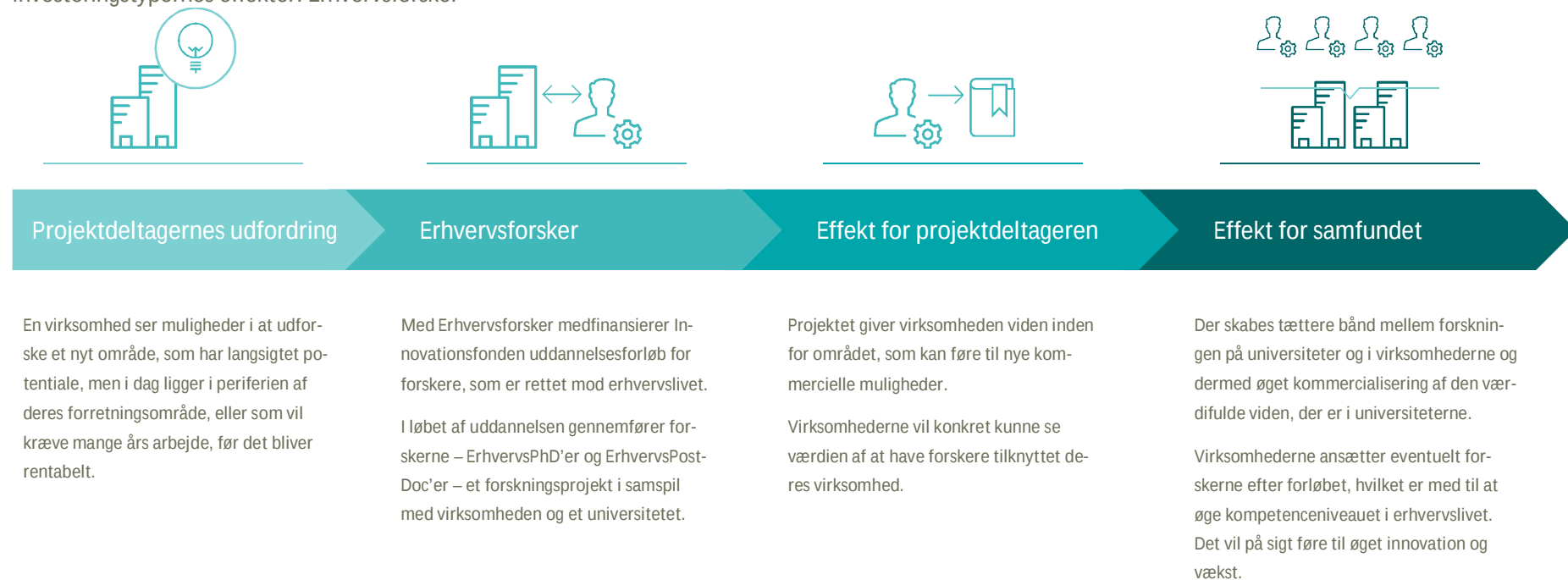
Figur 4.3

Investeringstypernes effekter: InnoBooster

Figur 4.4

Investeringstypernes effekter: Erhvervsforsker

Figur 4.5
Investeringstypernes effekter: Iværksætterpilot

5. Referencer

- Erhvervs- og Byggestyrelsen (2009): "Iværksætterindeks 2009 – Vilkår for iværksættere i Danmark".
- Erhvervs- og Vækstministeriet (2013): "Redegørelse om vækst og konkurrenceevne 2013".
- Finansministeriet (2014): "Finansredegørelse 2014", kapitel 5.
- Forsknings- og Innovationsstyrelsen (2013): "Economic Impacts of Business Investments in R&D in the Nordic Countries – A microeconomic analysis", beregninger udført af DAMVAD.
- Produktivitetskommissionen (2013A), Analyserapport 1: "Danmarks produktivitet – hvor er problemerne".
- Produktivitetskommissionen (2013B), Analyserapport 2: "Konkurrence, internationalisering og regulering".
- Produktivitetskommissionen (2013C), Analyserapport 4: "Uddannelse og innovation".
- Produktivitetskommissionen (2014), Slutrapport: "Det handler om velstand og velfærd".
- Regeringen (2012): "Danmark Løsningernes land. Styrket samarbejde og bedre rammer for innovation i virksomhederne". December 2012.

Kontakt

Innovationsfonden

Østergade 26 a, 4. sal
DK – 1100 København K

Telefon: 6190 5000

E-mail: kontakt@innovationsfonden.dk